

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 10.5.2010
KOM(2010)219 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Komission kuudes kertomus perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toiminnasta (2006–2009)
(neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000, annettu 22 päivänä toukokuuta 2000, 18 artiklan 5 kohta)**

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Komission kuudes kertomus perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toiminnasta (2006–2009) (neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000, annettu 22 päivänä toukokuuta 2000, 18 artiklan 5 kohta)

1. JOHDANTO

Komissio laatii Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisin väliajoin kertomuksen yhteisön perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toiminnasta.¹

Perinteisten omien varojen tarkastus perustuu seuraaviin säädöksiin: 7 päivänä kesäkuuta 2007 tehty neuvoston päätös 2007/436/EY, Euratom², 22 päivänä toukokuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1150/2000³ ja 10 päivänä toukokuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1026/1999⁴.

Tässä tarkastusjärjestelmästä laaditussa kuudennessa kertomuksessa tarkastellaan ja analysoidaan perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toimintaa vuosina **2006–2009** (vuosi 2006 katettiin edellisessä, vuonna 2007 annettussa kertomuksessa⁵ vain osittain). Kertomuksessa käsitellään myös komission tällä ajanjaksolla toimittamia tarkastuksia, arvioidaan toteutettuja toimenpiteitä ja esitetään päätelmiä.⁶ Lisäksi tarkastellaan niitä taloudellisia, oikeudellisia ja sääntelyyn liittyviä jatkotoimia, joita tarkastusten perusteella on toteutettu.

Kertomuksen liitteessä 1 kuvataan tarkastusten tavoitteita sekä tarkastusjärjestelmän toimintaa koko unionin tasolla.

*Perinteiset omat varat:
tullimaksut ja
maatalousmaksut, jotka
kannetaan EU:n
ulkopuolelta EU:hun
tuotavista tavaroista, sekä
sokeimaksut. Jaksolla
2006–2009 näitä maksuja
asetettiin komission
käyttöön yli 63 miljardia
euroa.*

¹ Asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 18 artiklan 5 kohta.

² EUVL L 163, 23.6.2007, s. 17.

³ EYVL L 130, 31.5.2000, s. 1–9, asetus sellaisena kuin se on muutettuna 26 päivänä tammikuuta 2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 105/2009 (EUVL L 36, 5.2.2009, s. 1).

⁴ EYVL L 126, 20.5.1999, s. 1.

⁵ KOM(2006) 874, 9.1.2007 (vuodet 2003–2005 kattava viides kertomus).

⁶ Kertomuksessa käsitellään yhteisön toimielinten (komission ja tilintarkastustuomioistuimen) tarkastustoimintaa. Siinä ei tarkastella jäsenvaltioiden tekemiä tarkastuksia, joiden tulokset esitellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 325 artiklan mukaisesti laaditussa vuosikertomuksessa.

2. KOMISSION VUOSINA 2006–2009 TOIMITTAMAT TARKASTUKSET

Komission paikalla tekemät tarkastukset perustuvat tarkkoihin menetelmiin. Niiden tarkoituksena on selvittää, ovatko tarkastuskohteena olevat menettelyt yhteisön säännösten mukaisia. Tällaiset tarkastukset ovat osa vuotuista tarkastussuunnitelmaa, jossa nimetään riskianalyysin perusteella useita, yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa tarkastettavia osa-alueita. Kaikissa paikalla toimitettavissa tarkastuksissa noudatetaan samaa tarkastuskäytäntöä, johon kuuluu mm. jäsenvaltioille ennakoon lähetettävä kysely, tarkistuslistojen käyttö tarkastuspaikalla sen varmistamiseksi, että kaikki tarkastukset toimitetaan samalla tavalla, ja tarkastuksen päätteeksi laadittava tarkastuskertomus.

2.1 Tarkastustoiminnan tärkeimmät tulokset

Vuosina 2006–2009 komissio teki asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 18 artiklan nojalla yhteensä **129 tarkastusta**⁷, joista 11 toimitettiin *yhteisen tarkastusjärjestelyn* mukaisesti⁸.

Tarkastuksissa havaittiin **436 poikkeamaa**, joista 224:llä (51,4 %) oli taloudellisia ja 110:llä (25,2 %) lainsäädännöllisiä vaikutuksia. Komissio on toteuttanut havaittujen poikkeamien taloudellisten vaikutusten edellyttämät toimenpiteet.

Yhteensä 129 tarkastuksessa havaittiin 436 poikkeamaa.

Yhteinen tarkastusjärjestely: tarkastusjärjestely, jossa jäsenvaltioiden omat sisäisen tarkastuksen yksiköt toimittavat tarkastuksen noudattaen komission hyväksymää menetelmää.

2.1.1 Tullimenettelyjen tarkastukset

Komissio käynnisti vuosina 2006–2008 lähes kaikissa jäsenvaltioissa **yhteisön passitusmenettelyyn** ja **TIR-passitukseen** liittyviä tarkastuksia. Tarkastuksissa havaittiin useita poikkeamia, joista suurin osa liittyi sellaisten passitusmenettelyjen valvontaan (myös taloudelliseen valvontaan), joita ei ollut päätetty määräajassa. Jäsenvaltioita kehoitettiin toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, ja ne ottivat vastatakseen poikkeamien taloudellisista seurauksista.

Lisäksi käynnistettiin **sisäiseen jalostukseen** ja **tullivarastointiin** liittyviä tarkastuksia niissä jäsenvaltioissa, joissa niitä ei ollut tehty ennen vuotta 2006. Näissä tarkastuksissa havaittiin useita kyseisten tullimenettelyjen hallinnointiin ja valvontaan liittyviä puutteita, joista osalla oli myös taloudellisia vaikutuksia. Jäsenvaltiot, joissa puutteita havaittiin, ovat ilmoittaneet komissiolle toteuttaneensa tarvittavat toimenpiteet.

Yhteisön passitusmenettely ja TIR-passitus: EU:n ulkopuolelta tulevia tavaroita voidaan näitä menettelyjä käyttämällä kuljettaa väliaikaisesti tullittomina yhteisön alueella sijaitsevien lähtö- ja määräpaikkojen välillä tai TIR-yleissopimukseen liittyneiden valtioiden välillä. Lyhenne TIR tulee sanoista *Transports Internationaux Routiers*.

Sisäinen jalostus: tullimenettely, jossa tavarat voidaan tuoda EU:hun tullitta jalostettaviksi ja jalostuksen jälkeen

Eräissä vuonna 2008 toimitetuissa tarkastuksissa, jotka koskivat **yksinkertaiseen menettelyyn perustuvaa tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista**, havaittiin merkittäviä puutteita kyseisen

⁷ Ks. liitteessä 2 oleva erittely toimitettujen tarkastusten tarkastuskohteista jäsenvaltioittain.

⁸ Tanskassa, Alankomaissa ja Itävallassa toimitetut tarkastukset.

menettelyn hallinnoinnissa ja valvonnassa.⁹ Komissio on kehottanut niitä jäsenvaltioita, joissa puutteita havaittiin, korjaamaan ne viipymättä.

jälleenvietäviksi.

Sen sijaan **banaanien** tuontiin liittyvissä vuonna 2008 tehdyissä tarkastuksissa ei havaittu vakavia poikkeamia. Tarkastusten tavoitteena oli selvittää, olivatko jäsenvaltiot korjanneet vuonna 2001 havaitut lukuisat puutteet ja sovelsivatko ne oikein yhteisön tällä osa-alueella antamia uusia säännöksiä. Puutteita havaittiin ainoastaan banaanien punnitsemiseen liittyvien sääntöjen noudattamisessa.

Tullivarastointi:
tullimenettely, jossa EU:n ulkopuolelta tuodut tavarat varastoidaan kantamatta niistä tullia.

Kansallisiin tullitarkastusstrategioihin liittyviä tarkastuksia tehtiin vuonna 2009 lähes kaikissa jäsenvaltioissa. Tarkastuksilla pyrittiin varmistamaan, että jäsenvaltiot olivat ottaneet käyttöön perinteisten omien varojen kantamista varten kattavan, tehokkaan ja tuloksekkaan tullitarkastusstrategian sekä sellaiset rakenteet ja menettelyt, joilla Euroopan unionin taloudellisia etuja voidaan suojata riskianalyysiin perustuvien tehokkain tullitarkastuksin. Komissio on pyytänyt useita jäsenvaltioita korjaamaan puutteet, joita on havaittu tulliselvityksen yhteydessä ja sen jälkeen tehdyissä tarkastuksissa, ja kehottanut jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet tullitarkastusten tehostamiseksi. Tullitarkastusstrategioihin liittyviä tarkastuksia jatketaan vuonna 2010 viidessä jäsenvaltiossa¹⁰.

Yksinkertaistetut menettelyt:
Yksinkertaistetussa menettelyssä tavara voidaan tullata esittämättä kaikkia tavanomaisessa menettelyssä tarvittavia asiakirjoja ja/tai esittämättä tavaraita tullille. Tarvittavat täydentävät tiedot toimitetaan tullauksen jälkeen.

Komissio tarkasti lisäksi vuosina 2007 ja 2008 viidessä jäsenvaltiossa, millaisia **jatkotoimia** nämä olivat toteuttaneet **tiettyjen**, komission ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen aiempien tarkastusten yhteydessä esittämien **huomautusten perusteella**. Komissiolla ei ole huomautettavaa näiden tarkastusten tuloksista.

2.1.2 Kirjanpidon tarkastukset

Komissio toimittaa säännöllisesti **erilliskirjanpidon** tarkastuksia kaikissa jäsenvaltioissa.¹¹ Tästä kirjanpidosta saadaan runsaasti tietoa siitä, miten jäsenvaltiot hoitavat perinteisten omien varojen hallintoihin liittyvät tehtävänsä (ts. omien varojen toteamisen, vakuuksien hallinnoinnin, perinnän seurannan, peruutukset sekä sellaisten saamisten tileistä poistamisen, joita ei saada perittyä). Vuosina 2006–2009 tehdyt erilliskirjanpidon tarkastukset vahvistivat sen, että erilliskirjanpidossa on komission joulukuussa 2007 antamista suuntaviivoista¹² huolimatta edelleen lähinnä kertaluonteisia virheitä. Joissakin jäsenvaltioissa havaittiin myös järjestelmällisiä virheitä, joiden korjaamiseksi on aloitettu rikkomusmenettely. Jäsenvaltiot ovat ottaneet vastatakseen todettujen virheiden taloudellisista seurauksista. Kokonaistilanne on kuitenkin vähitellen paranemassa. Tämä on seurausta komission tarkastusten aiheuttamasta paineesta sekä siitä, että useimmat jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön tullaukseen ja/tai kirjanpitoon liittyvää tietotekniikkaa vähentääkseen virheriskiä. Erilliskirjanpitoon liittyviä

Jäsenvaltiot kirjaavat perinteiset omat varat jompaankumpaan seuraavista kirjanpitojärjestelmistä:
- **tavanomaiseen kirjanpitoon**, johon kirjataan perityt määrät ja vakuuksilla katetut määrät (nämä varat tuloutetaan EU:n talousarvioon)
- **erilliskirjanpitoon**, johon kirjataan perimättä olevat määrät sekä sellaiset vakuuksilla katetut määrät, jotka on riitautettu.

Perinteisten omien varojen keruujärjestelmä: kattaa kaikki jäsenvaltion

⁹ Ks. liitteessä 2 oleva erittely toimitettujen tarkastusten tarkastuskohteista jäsenvaltioittain.

¹⁰ Belgia, Bulgaria, Tanska, Itävalta ja Romania.

¹¹ Kaikkien tarkastuskäyntien yhteydessä tarkastetaan varsinaisen tarkastuskohteen lisäksi aina myös erilliskirjanpito.

¹² Asiakirja ACOR/2007-12/agenda-04.

tarkastuksia on tarkoitus jatkaa.

Useissa jäsenvaltioissa, myös vuonna 2007 EU:hun liittyneissä jäsenvaltioissa, tehtiin lisäksi **perinteisten omien varojen keruujärjestelmää** koskevia kattavia tarkastuksia. Tarkastusten perusteella voitiin todeta, että vaikka tarkastuksissa havaittiin joitakin rakenteellisia ja kertaluonteisia virheitä, tarkastetut jäsenvaltiot olivat ottaneet käyttöön asianmukaiset keruujärjestelmät.

Lisäksi tehtiin useita erityistarkastuksia sen selvittämiseksi, miten jäsenvaltiot käsittelevät sellaisia **saamisia, joita ei saada perittyä**. Näissä tarkastuksissa havaittiin merkittäviä poikkeamia (mm. määriä, joiden käyttöön asettamisesta luopuminen ei ollut perusteltua, sekä määriä, joita ei ollut ilmoitettu komissiolle). Osalla havaituista poikkeamista oli myös taloudellisia seurauksia.

2.2 Komission toimittamien tarkastusten perusteella toteutetut jatkotoimet

2.2.1 Lainsäädännölliset toimenpiteet

Silloin kun tarkastuksissa havaitaan, että kansallisiin lakeihin tai hallinnollisiin määräyksiin ei ole tehty tarvittavia muutoksia tai että niissä on puutteita, jäsenvaltioita kehoitetaan toteuttamaan toimenpiteet, joilla kyseiset lait ja määräykset voidaan saattaa yhteisön vaatimusten mukaisiksi. Tällaiset korjaavat toimenpiteet ovat tärkeä saavutus, joka on suoraan seurausta komission tarkastustoiminnasta. Havaitut poikkeamat muodostavat lisäksi tärkeän tietolähteen: niiden avulla saadaan käsitys ongelmista, joita jäsenvaltioilla on tullisäädösten soveltamisessa, ja näiden ongelmien vaikutuksesta omiin varoihin.

2.2.2 Riita-asiat

Jäsenvaltiot ja komissio eivät aina ole yhtä mieltä kaikista säännöksistä. Tällöin komission ainoana vaihtoehtona on aloittaa **rikkomusmenettely** (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artikla). Vuoden 2009 joulukuun 31. päivänä tällainen menettely oli käynnissä yhteensä kymmenessä asiassa, jotka olivat eri käsittelyvaiheissa (virallinen ilmoitus, perusteltu lausunto, tuomioistuinkäsittely). Kyseisissä asioissa oli osallisina kuusi jäsenvaltiota.

Yhteisöjen tuomioistuin antoi vuosina 2006–2009 useita tärkeitä tuomioita komission käynnistämässä rikkomusmenettelyissä. Jäsenvaltiot joutuivat tarvittaessa ottamaan vastuulleen taloudelliset seuraukset. Näissä tuomioissa määrättyjä taloudellisia seuraamuksia ei joissakin tapauksissa ole vielä pystytty määrittämään tai maksettavaksi määrättyjä summia on edelleen suorittamatta.

käyttöön ottamat järjestelmät ja menettelyt, joilla varmistetaan, että perinteiset omat varat todetaan, kirjataan, peritään ja asetetaan komission käyttöön.

Saatavat, jota ei voida periä, poistetaan erilliskirjanpidosta. Myös nämä määrät on asetettava komission käyttöön lukuun ottamatta tapauksia, joissa saatavaa ei ole voitu periä ylivoimaisen esteen vuoksi tai jäsenvaltiosta riippumattomista syistä.

Helmikuun 23. päivänä 2006 antamassaan tuomiossa¹³ tuomioistuin vahvisti komission kannan asiassa, joka koski jäsenvaltioiden toimittamia jälkitarkastuksia ja niiden yhteydessä tullivelkojen kirjaamisessa noudatettavia määräaikoja. Tuomioistuin totesi tuomiossaan, ettei tullivelkojen kirjaaminen millään tavoin heikennä maksuvelvollisen puolustautumisoikeutta.

Lokakuun 5. päivänä 2006 tuomioistuin antoi tuomion, jossa se vahvisti komission kannan. Se totesi tuomiossaan, että eräät jäsenvaltiot olivat perusteettomasti kieltäytyneet suorittamasta EU:n talousarvioon seuraavia omien varojen eriä: perinteiset omat varat, jotka oli peritty osamaksusuunnitelman mukaisissa erissä¹⁴, sekä eräät päättämättömään passitusmenettelyyn liittyneet vakuudelliset ja riidattomat tullivelat tapauksissa, joissa oli kyse yhteisön passitusmenettelystä¹⁵ ja TIR-passituksesta¹⁶. Samana päivänä tuomioistuin hylkäsi Alankomaita vastaan nostetun kanteen todistustaakkaan liittyvistä syistä. Tuomioistuin totesi kuitenkin, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava rikkomuksista ja sääntöjenvastaisuuksista heti kun nämä saavat ne tietoonsa eli ennen määräaikojen umpeutumista.¹⁷ Lisäksi tuomioistuin vahvisti, että jäsenvaltioiden on säilytettävä omien varojen toteamiseen liittyvät asiakirjat niin pitkään, että oikaisu on mahdollista tehdä ja tarkastaa.¹⁸

Lokakuun 18. päivänä 2007 tuomioistuin vahvisti, että yhteisön oikeussäännössä asetetun veloitteen noudattamatta jättäminen merkitsee jäsenyysveloitteen noudattamatta jättämistä siinäkin tapauksessa, ettei se vahingoita Euroopan unionin taloudellisia etuja.¹⁹

Tammikuun 22. päivänä 2009 tuomioistuin vahvisti komission kannan asiassa, joka koski omien varojen toteamiseen ja saataville asettamiseen liittyvien sääntöjen soveltamista tapauksessa, jossa ATA-carnet-järjestelmään perustuvan väliaikaisen maahantuonnin yhteydessä oli todettu sääntöjenvastaisuuksia.²⁰ Tuomioistuin vahvisti myös, että tämäntyyppistä toimenpidettä olisi pidettävä perinteisiin omiin varoihin sovellettavissa säännöissä tarkoitettuna vakuudellisena velkana.

Maaliskuun 19. päivänä 2009 tuomioistuin vahvisti niin ikään komission kannan asiassa, joka koski päättämättä jääneestä passituksesta johtuvien tullivelkojen kirjaamiseen sovellettavaa määräaika. Sen sijaan tuomioistuin katsoi, toisin kuin komissio, että silloin kun tavarat ovat saapuneet määräpaikkaansa ajoissa ja vain tullaustoimenpide on päättämättä, tullivelkaa

Tileihin kirjaaminen:
tullin määrän kirjaaminen
tullin
kirjanpitojärjestelmään.

Jälkitarkastukset:
tullitarkastukset, jotka
tehdään tullauksen jälkeen.

Päättämätön passitus:
passitus on päättämätön
silloin kun tavaroiden ei
ole voitu osoittaa
saapuneen
määräpaikkaansa. Tullit ja
verot on tällaisissa
tapauksissa kirjattava
tileihin ja perittävä.

ATA-carnet: ATA-
carnet'ta käytetään
kolmansista maista
peräisin olevien tavaroiden
väliaikaiseen tullittomaan
maahantuontiin ja
kauttakuljetukseen ATA-
yleissopimukseen
(väliaikaista
maahantuontia koskeva
yleissopimus) liittyneissä
maissa.

¹³ Asia C-546/03.

¹⁴ Asia C-378/03.

¹⁵ Asia C-275/04.

¹⁶ Asia C-105/02 ja asia C-377/03.

¹⁷ Asia C-312/04.

¹⁸ Asia C-275/04.

¹⁹ Asia C-19/05.

²⁰ Asia C-150/07.

ei ole syntynyt, jolloin viivästyskorkoa ei voida periä.²¹

Joulukuun 15. päivänä 2009 tuomioistuin vahvisti lisäksi, että jäsenvaltiot eivät voi kieltäytyä asettamasta puolustustarvikkeiden ja sekä siviili- että sotilaskäyttöön tarkoitettujen kaksikäyttötuotteiden tuontitulleja komission käyttöön.²² Tämä jäsenyysvelvoitteen noudattamatta jättäminen liittyy vuoden 2003 tammikuun 1. päivää edeltävään jaksoon, sillä tällaiset tullit suspendoitiin 21. tammikuuta 2003 annetussa asetuksessa (EY) N:o 150/2003²³ kyseisestä päivämäärästä alkaen tiettyjen edellytysten täytyessä. Tuomioistuin hylkäsi näin asianomaisten jäsenvaltioiden väitteen, joka perustui EY:n perustamissopimuksen 296 artiklaan²⁴ (mikään jäsenvaltio ei ole velvollinen antamaan tietoja, joiden ilmaisemisen se katsoo keskeisten turvallisuusasetujensa vastaiseksi). Ratkaisun taloudellisten vaikutusten arviointi on edelleen kesken, koska asianomaiset jäsenvaltiot ovat tähän asti kieltäytyneet toimittamasta arvioinnissa tarvittavia kirjanpitolietoja.

2.2.3 Taloudelliset seuraukset

Komissio sai tarkastelujaksolla (2006–2009) jäsenvaltioilta lisäsuorituksina **yli 130 miljoonaa euroa** (nettomäärä)²⁵. Nämä suoritukset perustuvat komission toimittamien tarkastusten perusteella laadituissa tarkastuskertomuksissa esitettyihin huomautuksiin, tilintarkastustuomioistuimen toimittamiin tarkastuksiin ja komission muuhun tarkastustoimintaan.

Jäsenvaltioilta vaadittiin lisäksi viivästyskorkoja silloin kun perinteisten omien varojen käyttöön asettaminen oli viivästynyt. Jäsenvaltioiden maksamien viivästyskorkojen kokonaismäärä oli lähes **107 miljoonaa euroa**.²⁶

2.3 Komission toimet perinteisten omien varojen perinnän tehostamiseksi

Komissiolla on jäsenvaltioissa toimittamiensa tarkastusten lisäksi käytössään myös muita keinoja, joilla se voi valvoa perinteisten omien varojen perintää. Käyttämällä näitä keinoja tarkoituksenmukaisella tavalla komissio voi tehostaa kyseisten varojen perintää.

2.3.1 Tileistä poistetut saamiset, joita ei ole saatu perittyä

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet asettaakseen perinteiset omat varat komission käyttöön. Poikkeuksena tästä ovat tapaukset, joissa perintä osoittautuu ylivoimaisen esteen tai jäsenvaltiosta riippumattoman muun syyn vuoksi mahdottomaksi (asetuksen (EY,

Pyyntö, joka koskee vapautusta velvollisuudesta asettaa komission käyttöön sellaiset tileistä poistetut

²¹ Asia C-275/07.

²² Asiat C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-239/06, C-409/05 ja C-461/05.

²³ EYVL L 25, 30.1.2003, s. 1.

²⁴ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 346 artikla.

²⁵ Summa ei sisällä määriä, joiden maksamista jäsenvaltioilta on vaadittu mutta joita jäsenvaltiot eivät ole vielä asettaneet komission käyttöön.

²⁶ Tässä ilmoitetut numerotiedot ovat edelleen alustavia etenkin vuodelta 2009, koska taloudelliset vaikutukset voidaan arvioida kokonaisuudessaan vasta kun jäsenvaltiot ovat saaneet kerättyä kaikki kirjanpitolietoja.

Euratom) N:o 1150/2000 17 artiklan 2 kohta).

Säännösten mukaan vain komissio voi vapauttaa jäsenvaltion velvollisuudesta asettaa komission käyttöön sellaiset yli 50 000 euron suuruiset summat, joita ei saada perittyä. Jos summa on tätä pienempi, jäsenvaltiot päättävät itse, täytyvätkö kyseisestä velvollisuudesta vapauttamiselle asetetut edellytykset (tämä ei kuitenkaan rajoita komission paikalla toimittamia tarkastuksia).

Vapauttamista koskevien pyyntöjen käsittely on komissiossa tärkeä tehtävä, ja niiden määrä kasvaa jatkuvasti. Marraskuun 16. päivänä 2004 annetussa asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2028/2004 määritellään *varat, joiden perintää on mahdoton toteuttaa*, sekä asetetaan edellytykset, joiden täytyessä varat voidaan katsoa sellaisiksi, ettei niitä saada perittyä. Jäsenvaltiot ovat näiden uusien säännösten ansiosta voineet poistaa erilliskirjanpidostaan runsaasti sellaisia määriä, joiden perinnän voidaan katsoa olevan mahdotonta. Näitä toimenpiteitä varten otettiin käyttöön siirtymäaika, joka päättyi 30. syyskuuta 2009.

Komissio sai tämän vuoksi etenkin vuosina 2008 ja 2009 huomattavasti aiempaa enemmän pyyntöjä, jotka koskivat määrien poistamista ja jotka se on nyt saanut käsiteltyä. Vuosina 2006–2009 se sai yhteensä 1 017 pyyntöä (joista 589 pyyntöä pelkästään vuonna 2008), joiden bruttoarvo oli lähes **394 miljoonaa euroa**.²⁷ Komissio myönsi edellä mainitulla jaksolla käsittelemiensä pyyntöjen (aiemmin esitetyt vielä käsittelemättä olleet sekä kyseisellä jaksolla esitetyt uudet pyynnöt) perusteella vapautuksen 497 tapauksessa, joiden yhteenlaskettu arvo oli lähes **152 miljoonaa euroa**. Se hylkäsi pyynnön 168 tapauksessa, joiden yhteenlaskettu arvo oli yli **62 miljoonaa euroa** (brutto). Tämä summa on nyt asetettava komission käyttöön. Komissio joutui pyytämään jäsenvaltioilta lisätietoja lähes 50 prosentissa käsitellyistä tapauksista. Vuoden 2009 joulukuun 31. päivänä käsittelemättä oli edelleen 165 pyyntöä, joiden yhteenlaskettu arvo oli noin **57 miljoonaa euroa**.

Vuoden 2010 tammikuun 1. päivänä otettiin käyttöön uusi **WOMIS**-tietokanta (kirjanpidosta poistettavia määriä koskeva hallinto- ja tietojärjestelmä). WOMIS on monikielinen, käyttöön asettamisesta vapauttamista koskevien pyyntöjen toimittamiseen tarkoitettu työkalu, joka perustuu verkkopohjaiseen tietokanta- ja tietoliikenneohjelmistoon ja johon pääsevät vain käyttöluvan saaneet käyttäjät jäsenvaltioissa ja komissiossa. WOMIS helpottaa jäsenvaltioiden toimittamien pyyntöjen hallinnointia ja parantaa hallinnoinnin varmuutta. Sen avulla voidaan myös tuottaa numerotietoja ja muita pyyntöjen seurannassa hyödyllisiä tietoja.

2.3.2 Perinteisten omien varojen toteamiseen liittyvät virheet, jotka johtavat kyseisten varojen menettämiseen

saamiset, joita ei ole saatu perittyä: komission käyttämä menettely, jolla se selvittää, onko saaminen jäänyt perimättä jäsenvaltiosta johtuvasta syyistä. Jos pyyntöä ei hyväksytä, jäsenvaltion on maksettava perimättä jäänyt summa komissiolle.

Komissio tutkii jäsenvaltioiden ilmoittamat tapaukset selvittääkseen, miten huolellisesti nämä ovat hoitaneet omien varojen perinnän. Tavoitteena on saada jäsenvaltiot hoitamaan perintä moitteettomasti.

²⁷

Jaksolla 2003–2005 komissio sai 176 pyyntöä, joiden yhteenlaskettu arvo oli lähes 39 miljoonaa euroa.

Tuomioistuimien vahvisti 15. marraskuuta 2005 antamassaan tuomiossa²⁸ komission kannan toteamalla nimenomaisesti, että jäsenvaltioiden velvollisuus todeta yhteisöjen oikeus perinteisiin omiin varoihin (ja asettaa kyseiset varat EU:n talousarvion käyttöön) syntyy silloin, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset täyttyvät. Näin ollen ei ole välttämätöntä, että varat on tosiasiallisesti todettu. Jäsenvaltiot voidaan vapauttaa velvollisuudesta asettaa omat varat komission käyttöön ainoastaan silloin, kun määrää ei voida periä ylivoimaisen esteen tai jäsenvaltiosta riippumattoman syyn vuoksi. Jäsenvaltiot ovat sen vuoksi vastuussa tekemiensä virheiden taloudellisista seurauksista.

Jaksolla 2006–2009 komissio toteutti tähän oikeuskäytäntöön perustuvia jatkotoimia, jotka liittyivät jäsenvaltioiden tekemiin, unionin taloudellisia etuja vahingoittaviin hallinnollisiin virheisiin (mm. paikalla toimitetut tarkastukset sekä ilmoitukset hallinnolliseen virheeseen perustuvista tullien palautusta tai peruutusta koskevista kansallisista päätöksistä). Näiden toimien seurauksena komissio vaati jaksolla 2006–2009 jäsenvaltioilta yli **85 miljoonan euron** (bruttomäärä) käyttöön asettamista.

2.3.3 OWNRES-tietokanta

Asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedot kaikista sellaisista petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista, joihin liittyvät määrät ylittävät 10 000 euroa. Nämä tiedot toimitetaan **OWNRES**-tietokannan kautta.

OWNRES-tietokanta: tietokanta, johon jäsenvaltiot tallentavat tiedot kaikista sellaisista havaitsemistaan petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista, joissa määrät ylittävät 10 000 euroa.

Komissio saa tietokannasta käyttöönsä aineistoa, jota se tarvitsee seuratakseen perintää ja valmistellakseen paikalla toimitettavia tarkastuksia. Myös petostentorjuntavirasto (OLAF) käyttää tietokantaan tallennettuja tietoja erilaisissa analyyseissä.

2.4 EU:hun liittyviin maihin kohdistuva seuranta

Valmistellessaan Bulgarian ja Romanian liittymistä komissio teki vuonna 2006 seurantakäyntejä, jotka koskivat perinteisiä omia varoja. Komissio sai näiden käyntien sekä kyseisten maiden tekemien kirjanpitosimulaatioiden perusteella ennen liittymistä riittävän varmuuden siitä, että mailla oli perinteisiä omia varoja koskevan yhteisön säännösten soveltamiseksi tarvittavat hallinnolliset valmiudet.

Kroatian osalta käynnistettiin seurantaohjelma vuonna 2008, jotta sen liittyminen voitaisiin valmistella mahdollisimman hyvin. Ohjelmaa jatketaan vuonna 2010.

3. TARKASTUSJÄRJESTELMÄN ARVIOINTI

Poikkeamat, jotka havaittiin perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toiminnassa vuosina 2006–2009, osoittavat aiemmilta tarkastelujaksoilta

²⁸

Asia C-392/02.

saatujen tulosten tapaan, että komissio hyötyy tarkastuksista merkittävästi. Komission tarkastusten perusteella toteutetaan korjaavia *toimia*, joista *tavanomaisimmat* ovat jäsenvaltioiden toimet sääntöjenvastaisten kansallisten menettelyjen korjaamiseksi, tapauksiin liittyvän kirjanpidon oikaiseminen, poikkeamien perusteella tehdyt yksittäiset oikaisut, yhteisön säännösten tulkintaa selkeyttävät asiakirjat sekä yhteisön lainsäädännön keskitetty parantaminen silloin kun kyseessä ovat jatkuvat ongelmat.

Näkyvimpiä seurauksia paikalla toimitetuista tarkastuksista ovat niiden taloudelliset seuraukset. Ne eivät kuitenkaan ole ainoa syy siihen, miksi tarkastuksia on tehtävä. Tarkastuksilla pyritään etenkin varmistamaan, että perinteiset omat varat tuloutetaan EU:n talousarvioon asianmukaisesti. Tarkastuksilla voidaan kaiken jäsenvaltioista kerätyn tiedon ansiosta myös varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat yhteisön sääntöjä entistä paremmin, ja jopa vaikuttaa sääntöjen parantamiseen. Näin edistetään samalla unionin taloudellisten etujen suojaa.

4. PÄÄTELMÄ

Vuosilta 2006–2009 saadut tulokset vahvistavat sen, että komission toimittamat perinteisten omien varojen tarkastukset ovat tarpeellisia. Osoituksena tästä voidaan pitää etenkin sitä, että unionin taloudellisten etujen suojaamiseen liittyvien säännösten noudattaminen on parantunut, sekä tarkastusten taloudellisia tuloksia (komission saataville tarkastusten tuloksena asetettu nettomääräinen kokonaissumma oli noin **237 miljoonaa euroa**). Tarkastustoiminnan ansiosta voidaan lisäksi varmistua siitä, että jäsenvaltioita kohdellaan tasavertaisesti sekä tulli- ja kirjanpitolainsäädännön soveltamiseen että unionin taloudellisten etujen suojaamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Komissio aikoo sen vuoksi

- **jatkaa paikalla toimitettavia tarkastuksiaan** ja tarkastusmenetelmien kehittämistä (mm. tarkastuksessa käytettäviä välineitä)
- jatkaa jäsenvaltioissa toteutettavien **perintätoimien valvonnan parantamista**
- jatkaa **seurantaa** unioniin liittyvissä maissa, jotta saadaan riittävä varmuus siitä, että kyseisten maiden käyttämät perinteisten omien varojen keruujärjestelmät vastaavat EU:n vaatimuksia viimeistään maiden liittyessä unioniin.
-